

Разам

Дыялог на карысць устойлівасці

У Магілёве абмеркавалі развіццё эканомікі і стварэнне спрыяльнага дзелавага асяроддзя

Сваімі меркаваннямі падзяліліся кіраўнікі буйных прадпрыемстваў, прадстаўнікі бізнесу, навукі — усе тыя, хто непасрэдна працуе з нормамі заканадаўства і сутыкаецца з праблемамі ў іх прымяненні. Вельмі важна было пачуць іх заўвагі і ўзяць «на аловак». Гэта — частка работы на месцах над новай Канстытуцыяй. Спікеры звярталі ўвагу на змяненні, якія патрэбны ў заканадаўстве, у падыходах да планавання, у рэалізацыі мер дзяржавай для забеспячэння ўстойлівага развіцця.

Перад пачаткам размовы намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Руслан СТРАХАР азнаёміў прысутных з вынікамі развіцця краіны за папярэднюю пяцігодку. У сусветным рэйтынгу дасягнення Мэт устойлівага развіцця Беларусь выйшла на 18 пазіцыю сярод 166 краін, інфляцыя ў адносінах да 2015 года паменшылася ў 2,5 раза, вынікам мэтанакіраванай палітыкі па лібералізацыі эканамічнай дзейнасці стала аб'ектыўнае скарачэнне адміністрацыйнай і кантрольнай нагрукі. Наша краіна зарэкамендавала сябе надзейным партнёрам на сусветным рынку, падтрымлівае гандлёвыя адносіны больш чым з 200 дзяржавамі свету. Разам з тым дагэтуль узровень прадукцыйнасці працы ў Беларусі застаецца ніжэйшым, чым у краінах Еўрапейскага саюза, не ліквідаваны бар'еры, якія стрымліваюць прадпрымальніцкую ініцыятыўнасць, не вырашана праблема эфектыўнасці кіравання дзяржаўнымі прадпрыемствамі, нізкія тэмпы эканамічнага росту. Захоўваецца нявызначанасць у дынаміцы знешніх фактараў, што можа аказваць негатыўны ўплыў на беларускую эканоміку.

— Таму дзейнасць дзяржавы ў новым пяцігадовым перыядзе будзе накіравана на вырашэнне праблем і зніжэнне ўразлівасці эканомікі ў дачыненні да знешніх кан'юктурных ваганняў, — падкрэсліў Руслан Страхар. — Галоўнай асаблівасцю эканамічнага развіцця краіны на 2021—2025 гады стане накіраванасць на стварэнне ўмоў для дабрабыту грамадзян краіны. Чым багацейшы народ, тым багацейшая краіна і тым больш яна прывабная для інвестараў. Пункты рос-

ту — экспарт, інвестыцыі, новыя рабочыя месцы, лічбавізацыя, эфектыўная сістэма кіравання эканомікай.

Роля кіраўніка, яго права на рызыку, падтрымка ініцыятыўнай моладзі, праблема маладзёжнага прадпрымальніцтва, рэалізацыя праектаў — на гэтыя і іншыя тэмы разважалі і выказваліся спікеры.

— Для любога прадпрыемства вельмі важныя мадэрнізацыя, новыя тэхналогіі, пашырэнне асартыменту выпускаемай прадукцыі, павышэнне прадукцыйнасці працы, — заўважыў генеральны дырэктар ААТ «Магілёўхімвалакно» Пётр РУДНІК. — Важна знайсці рашэнне, пры якім любое прадпрыемства атрымала б другое дыханне, выйшла на новы ўзровень і стала канкурэнтаздольнае. Першая чарга мадэрнізацыі нашага прадпрыемства прайшла, сёння мы вырабляем поліэфірнае валакно па двух тэхналогіях: старой — з параксілолу і новай — з тэрэфталевай кіслаты, якая дазваляе на тоне эканоміць каля 300 долараў. Зараз на прадпрыемстве рэалізуецца другая чарга праекта. Ёсць планы пасля завяршэння мадэрнізацыі стварыць на базе «Магілёўхімвалакна» навукова-вытворчы кластар, каб вырабляць поліэфірную прадукцыю з большай дабаўленай вартасцю. Пётр Руднік нагадаў, што неабходна прыблізіць навуку да эканомікі рэальнага сектара. Раней пры прадпрыемствах былі своеасаблівыя НДІ, якія працавалі над новымі тэхналогіямі, новай прадукцыяй. Зараз такога практычна няма, таму трэба прыцягваць універсітэцкую навуку. Можна было б прывязаць дыпломныя работы да канкрэтных распрацовак на прадпрыемствах.

— Патрэба ў зменах ёсць, — пераканана доктар эканамічных навук, прафесар МДУ імя Куляшова, прарэктар па навуковай рабоце Наталля МАКОЎСКАЯ. — Я эканаміст у вобласці даследавання і прасоўвання новых эканамічных ідэй у Беларусі. Перш за ўсё неабходна мяняць пазіцыю нашых паводзін. Дзяржаве трэба адпавядаць новым паводзінам спажываўца, прасоўвацца ў кірунку інфарматызацыі і фарміравання больш прагрэсіўных ІТ-рынкаў. Інакш эканоміка будзе тармазіць і мы будзем менш канкурэнтаздольныя. Тым больш крыўдна, што ў нас ёсць вялікі патэнцыял. Рабіць паспешлі-

выя і радыкальныя крокі не трэба. Эканоміка павінна стаць больш адкрытай для замежных партнёраў, для канкурэнты. Адпаведна ўзрасце наша канкурэнтаздольнасць. Трэба менш давіць на бізнес, неабходна ствараць больш празрыстыя каналы яго вядзення. Мне здаецца, гэта прывядзе нас да больш актыўнага эканамічнага развіцця і эфектыўнасці. Гэта нашы даходы, наш дабрабыт.

Мікалай ЦЫКУНОЎ, старшыня Магілёўскай асацыяцыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў, дырэктар акцыянернага таварыства «Ольса», казаў пра ролю кіраўніка і яго права на камерцыйную рызыку:

— Маленькае прадпрыемства «Ольса» само сябе выцягнула з банкруцтва, да яго далучаны яшчэ шэсць такіх жа, як яно, па вытворчых плошчах, блізкіх да банкруцтва прадпрыемстваў. Роля дырэктара вялікая, павінна быць абарона кіраўніка ад тых рызык, якія існуюць.

Ілья МАКАВЕЦКІ, дэкан эканамічнага факультэта Беларуска-Расійскага ўніверсітэта, лічыць, што для павышэння маладзёжнай прадпрымальніцкай актыўнасці павінна быць канкурэнцыя:

— З 2015 года ў нас пры ўніверсітэце працуе бясплатная стартап-школа. Штогод сумесна з аблвыканкамам мы праводзім з нашымі студэнтамі «Магілёўінвестдэй». Ёсць пляцоўка, эксперты, інвестары, але няма праектаў, у якія можна было б укласціся. Прычым такая праблема са стартапамі не толькі ў Магілёве, але ва ўсёй Беларусі. З Магілёўскай вобласці я не памятаю ніводнага ІТ-стартапа. ВНУ рыхтуюць шмат такіх спецыялістаў, але сярод іх чамусьці няма стартапераў.

Аляксандр БАДЗЯКА, дырэктар высокатэхналагічнага прадпрыемства «Тэхналіт», дзе вельмі шмат маладых супрацоўнікаў, лічыць, што трэба стварыць здоравае канкурэнтнае асяроддзе:

— Мы сёння ў маштабах усёй краіны баімся зрабіць памылку. Пра якое развіццё можна казаць? Я б не стварыў на «Тэхналіце» тую школу інжынераў, калі б заганаў іх у вузкія рамкі. Задача кіраўніка — перасцерагчы работнікаў менавіта ад сур'ёзнай памылкі.

Віктар ПАШКЕВІЧ, прарэктар БРУ, закрануў балючую тэму ўзнаўлення навуковых кадраў для тэхнічнай ВНУ:

— Не менш як 40 % нашага персаналу павінна мець вучоную ступень і званні. Мы тэхнічная ВНУ, тут павінны быць задзейнічаны пераважна мужчыны. Сёння з гэтым праблемы, бо ўчарашні студэнт, які падаваў надзеі, павінен быць вырваны з навуковага асяроддзя на перыяд службы ў арміі. Назад вяртаюцца не ўсе, шмат хто страчвае цікавасць. У нас з 40 магістрантаў мужчынскага полу 30 атрымалі павесткі, пра што тут можна казаць? Наспела неабходнасць перагледзець нормы. І яшчэ, мы робім распрацоўкі, якія прапаноўваем на рынку. Але некалькі гадоў таму пасля ўступлення ў дзеянне новага Падатковага кодэкса мы сутыкнуліся з тым, што павінны плаціць падатак на дабаўленую вартасць (ПДВ) яшчэ да таго, як атрымалі грошы. І мы вымушаны адмаўляцца ад сур'ёзных кантрактаў, дзе велічыня ПДВ значная. Я ўжо не кажу пра тое, што мы гэтых грошай яшчэ можам і не ўбачыць. Таму ёсць сапраўды вялікая патрэба ў карэкціроўцы нормаў Падатковага кодэкса, каб мы не вымывалі абаротныя сродкі.

Андрэй ЦІМАЕЎ, дырэктар ТАА «Тэхнапарк «Горкі», казаў пра цяжкасці маладзёжнага прадпрымальніцтва, адсутнасць яго фінансавай падтрымкі:

— Наш тэхнапарк створаны на базе Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі і з'яўляецца эксперыментальным для моладзі. Імкнёмся яшчэ на этапе вучобы не загубіць жаданне развівацца, нешта спрабаваць. Каб у той жа час, калі былыя студэнты прыйдуць на вытворчасць, яны маглі б сваю ініцыятыўнасць праявіць. Мы гаворым пра ўніверсітэт 3.0 — навука, адукацыя і прадпрымальніцкая ініцыятыва. Каб ланцужок «навучылі, распрацавалі, камерцыйлізавалі» быў на карысць нашай краіне. Сёння шмат праектаў і праграм развіваецца з выкарыстаннем грошай таго ж Еўрасаюза або Расіі. Было б карысна распрацаваць праграму грантаў для стартапаўскіх праектаў. І ініцыятыва б развівалася, і прадпрымальніцкія схільнасці.

Усе канструктыўныя прапановы, якія прагучалі падчас размовы на дыялогавай пляцоўцы, будуць сістэматызаваны Магілёўскім аблвыканкамам і перададзены на разгляд ва ўрадзе.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ГОДНЫЯ ІНІЦЫЯТЫВЫ: АД МОЛАДЗІ І ДЛЯ МОЛАДЗІ

На маладзёжным форуме ў Віцебску.

Адкрыты дыялог БРСМ «Беларусь — гэта мы!» прайшоў у Віцебску. У аднайменнай канцэртнай зале сабраліся ініцыятыўныя хлопцы і дзяўчаты з усёй вобласці, каб разам з запрошанымі экспертамі — прадстаўнікамі ўлады — абмеркаваць важныя хвалюючыя пытанні.

Прысутныя юнакі і дзяўчаты звярнуліся да намесніка старшыні Віцебскага аблвыканкама Уладзіміра ПЕНІНА з пытаннем аб стварэнні ў горадзе Дома моладзі. Спікер, адказваючы, заўважыў, што яно ўжо ўзнімалася раней. «Цяпер трэба грунтоўна гэта абмеркаваць і зразумець, для чаго і пад што ствараць праект. Таксама важнае пытанне — фі-

нансаванне. Але прапанова правільная, таму будзем рухацца ў гэтым нап-рамку».

Намеснік старшыні Віцебскага гарвыканкама Віктар ГЛУШЫН падтрымаў ідэю стварэння маладзёжнай крэатыўнай прасторы. Пасля таго як прапанова дасканала прапрацавана спецыялістамі, гарадскія ўлады знойдуць пляцоўку. Гэта можа быць як новы будынак, так і існуючы, якому дадуць «другое дыханне».

Падчас адкрытага дыялогу закранулі пытанні важнасці выкарыстання сацыяльных сетак дзяржслужачымі, стварэння Маладзёжнага агенцтва для працоўнай моладзі, папулярныя дзяржаўнай сімволікі і іншыя тэмы. Ад хлопцаў і дзяўчат прагучала думка, што Міністэрства адукацыі

больш арыентавана ў сваёй рабоце на школьнікаў і студэнцтва. Але сярод маладых рабочых, прадпрымальнікаў, фермераў, дзяржаўных служачых ёсць шмат здольных, таленавітых людзей, якія змаглі б сваімі крэатыўнымі ідэямі зрабіць унёсак у развіццё краіны. Першы сакратар Чыгуначнага райкама БРСМ Карына ПУШКАРОВА вынесла на абмеркаванне пытанне аб стварэнні агенцтва, якое аб'яднае абсалютна ўсю моладзь.

Памочнік Прэзідэнта — інспектар па Віцебскай вобласці Анатоль ЛІНЕВІЧ дадаў, што ідэя нядрэнная. Але, на яго погляд, было б правільнай надзяліць БРСМ вялікімі паўнамоцтвамі, пашырыць сферу дзейнасці арганізацыі, каб яна дапамагала ў развіцці, рэалізацыі ідэй не толькі школьнай і студэнцкай моладзі. Дарэчы, такая работа ў БРСМ ужо вядзецца, вярта толькі выразнай расставіць патрэбныя акцэнты.

У зале, дзе праходзіў адкрыты дыялог, таксама знаходзілася скарбонка ідэй і прапаноў у Стратэгію развіцця дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі краіны да 2030 года і ініцыятыў, скіраваных на канструктыўны рух Беларусі ў будучыню. На яе быў нанесены QR-код маладзёжнай платформы «Рух НАПЕРАД», ахвотныя пакіну-

лі ў скарбонцы свае пажаданні і ініцыятывы. Усе яны будуць разгледжаны БРСМ у найбліжэйшы час.

Аналагічнае мерапрыемства ў той жа дзень прайшло і на Міншчыне. Яно аб'яднала больш за 800 удзельнікаў: школьнікаў, студэнтаў, маладых спецыялістаў у розных сферах — навукоўцаў, журналістаў, кіраўнікоў грамадскіх арганізацый.

Падзея стартавала ў Мінску. На адкрыцці ў Цэнтральным доме афіцэраў выступіла старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля ЯКУБІЦКАЯ:

— Падобная пляцоўка — гэта магчымасць паказаць сябе, абмяняцца думкамі, абмеркаваць перспектывы развіцця сваёй сферы, раёна і краіны. Для нас, цяперашніх кіраўнікоў, вельмі каштоўнае ваша меркаванне, таму што вам ствараць будучыню нашай маладой незалежнай дзяржавы. Сёння вы ўжо ўключаны ў рэальнае жыццё. Многія з вас рэалізаваліся як педагогі, урачы, спецыялісты — працаўнікі вытворчасці, творчыя асобы. Але самае галоўнае — вы маладыя людзі з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй, таму вы тут.

Першы сакратар ЦК БРСМ Дзмітрый ВАРАНЮК адзначыў, што моладзь у нас вельмі

ініцыятыўная. «Самае галоўнае, каб вашы ініцыятывы неслі канструктыўны падыход. І выдатна, што на працягу ўсіх форумаў, і асабліва на форуме ў Мінскай вобласці, калі ў кожнай секцыі абмеркаваліся ўсе кірункі, якія датычацца развіцця нашай краіны, мы пачулі шмат самых розных ініцыятыў».

Пасля моладзь паехала па рэгіёнах. На «Барысай-Арэне» працавала інтэрактыўная пляцоўка, там прадставілі розныя маладзёжныя распрацоўкі і інавацыйныя праекты. Сярод іх, напрыклад, праграма, якая дапаможа дзецям з асаблівасцямі развіцця падчас гульні пазнаёміцца з жывёльным светам. Таксама хлопцы і дзяўчаты пабывалі ў Барысайскім медыцынскім каледжы, СЗАТ «БелДжы», індустрыяльным парку «Вялікі камень» і іншых значных аб'ектах рэгіёна. А яшчэ правялі адкрыты дыялог са старшынёй Мінлабвыканкама Аляксандрам ТУРЧЫНЫМ у Палацы культуры імя М. Горкага ў Барысаве. Абмеркавалі пытанні занятасці, сацыяльных праектаў і грантавай падтрымкі маладых людзей. Абяцалі пачуць сучаснае пакаленне і такія сустрэчы арганізоўваць часцей.

Дар'я ШЛАПАКОВА.